دوره ۲، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۲

تکنواسترس معضل مدرن جامعه پرستاری ؟!

اکرم مهدیان[1*]

نویسنده مسئول :عضو هیات علمی گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.
ایمیل: am13882014@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۹/۱۰ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۱/۲۶

سردبیر محترم

امروزه فناوری به تمامی ابعاد زندگی بشر وارد شده و تحولات چشمگیر و روزمره زندگی انسان‌ها را بیش از پیش تحت تأثیر خود قرار داده است. از این رو، موفقیت دولت‌ها، صنایع، شرکت‌ها و تک‌تک افراد یک جامعه، به چگونگی استفاده از فناوری وابسته شده است (۱). کاربرد فناوری در سیستم‌های مراقبتی مانند سایر سیستم‌های موجود در جوامع با سرعت بسیار در حال رشد است (۲). در این بین پرستاری نیز به طور چشمگیری در گذشته، حال و آینده تحت تاثیر فناوری مراقبتی و اطلاعاتی بوده، هست و خواهد بود (۳،۴). این فناوری از موارد ساده‌ای چون کاربرد یک ترمومتر الکترونیکی تا موارد پیچیده‌ای چون پایشگرهای به‌کارگرفته شده در بخش‌های ویژه، سیستم‌های اطلاعاتی رایانه‌ای و ... را شامل می‌گردد .متون گذشته نشان می دهد که امروزه انقلاب و تحول در فناوری در محل کار با ظهور استرس حرفه ای همراه است، که صرفنظر از عوامل ایجاد کننده آن می تواند بر سازمان دارای آثار منفی باشد (۵،۶). از مهمترین این مشکلات وعوارض، تنش روحی و استرس ناشی از کاربرد فناوری است که از آن با نام تکنواسترس یاد می شود. از دیگر اصطلاحات مشابه می توان به تکنو فوبیا، فناوری گریزی و ترس از تکنولوژی اشاره کرد (۷). به صورت شفاف تر این چنین می توان بیان نمود که تکنو استرس یک معضل مدرن ناشی از عدم توانایی برای سازگاری با فناوری های جدید در سیستم سلامت است و در واقع ترکیبی از اضطراب عملکرد، فراوانی اطلاعات، تضاد نقشی و فاکتورهای سازمانی است (۸). اختری در تعریف دیگر می گوید تکنو استرس عبارتست از تصویر ذهنی منفی افراد از تکنولوژی جدید (۹). تکنو استرس نتیجه ای از یک ترس جدید و افزایش یافته مرتبط با تجهیزات است و می تواند به طور موثری باعث افزایش استرس در پرستاران شود. چرا که علاوه بر عدم آشنایی کافی، از آنها خواسته می شود تا استفاده از این فناوری جدید را به مجموعه‌ی کارهای روزانه ی خود اضافه کنند که منجر به تحمیل استرس مضاعف و تکرار شونده می شود که آسیب رسان است (۱۰). تکنو استرس دارای پنج بعد مختلف می باشد که عبارتند از :احساس فشار، درگیری با فناوری، پیچیدگی فناوری و نیاز به کسب اطلاعات زیاد، احساس ناامنی در استفاده از فناوری، عدم اطمینان در استفاده از فناوری به علت تغییرات دائمی (۱۱).

در پژوهشی دیگر (۱۰) نیز نتایج حاکی از آن است که افزایش تکنو استرس در بین پرستاران منجر به کاهش بهره وری آنان می گردد و بالعکس، افزایش بهره وری در یک بیمارستان نشان از میزان کم تکنو استرس در بین کارکنانش دارد. هم چنین از دیدگاه وی مشارکت دادن پرستاران در انتخاب، راه اندازی و یا تغییر فناوری از دیگر عواملی است که به کاهش تکنو استرس در بین پرستاران کمک خواهد کرد.

بنابراین دادن فرصت به پرستاران در حین تصمیم گیری، تغییر و یا اجرای فناوری منجر به کارآیی بیشتر و پذیرش فناوری در بین پرستاران می شود. گرفتن بازخورد از پرستاران که در ردیف اول مراقبت از بیمار هستند، می تواند باعث درک بهتر مدیران از سیستم گردش کار و انتخاب فناوری متناسب با نیازهای فردی کارکنان گردد. بنابراین بهره وری پرستاران وقتی افزایش می یابد که آنها احساس بهتری نسبت به استفاده از فناوری داشته باشند و همین مساله منجر به افزایش ایمنی بیمار، هماهنگی بیشتر با بیمار و کاهش چشمگیر در هزینه های مراقبت بهداشتی می شود.

[Downloaded from ijca.ir on 2026-11-16]

بـه طـور کلـی توجـه بـه احسـاس و واکنـش پرسـتاران نسـبت بـه فنـاوری و کمـک بـه آنهـا در رفـع تـرس هـا و ناآگاهـی هـای خـود دربـاره فنـاوری، مـی توانـد در کاربـرد موثـر فنـاوری نقـش داشـته باشـد. چـه بسـا بـی توجهـی بـه آن منجـر بـه ارایـه مراقبـت بـی کیفیـت، تحمیـل هزینـه هـای سرسـام آور بـه سیسـتم، مقابلـه بـا فنـاوری و در پایـان حـذف آن گـردد.

References

1. Technology Management Department of Industrial Management Organization. Technology Management, Prerequisite for IT Competitiveness / Strategic Management. Tadbir Monthly, Fourteenth Year .2004; No. 140.
2. Farzandipour M, Sadoughi F , M eidani Z. Hospital Information Systems User Needs Analysis: A Vendor Survey. Journal of Health Informatics in Developing Countries.2011
3. Reichertz P. Hospital Information System. International Journal of Medical Informatic.2006; 75(8): 268-81.
4. Roux G. M , Halstead, J. A. Issues And Trends In Nursing : Essential Knowledge For Today And Tomorrow, Sudbury, Mass., Jones And Bartlett Publishers. 2009
5. Gallie D. Work Pressure in Europe 1996-2001: Trends and Determinants. British Journal of Industrial Relations.2005; 43 (3). https://doi.org/10.1111/j.1467-8543.2005.00360.x
6. Laff M. "Got Stress? Technology and Development. 2006; 60 (7), 31-36.
7. Clark C.CH. Creative Nursing Leadership &Management. 2009 ;pp.74-75.
8. Okebaram, Sunday M. Minimizing The Effects of Technostress in Todays Organization .International Journal of Emerging Technology and Advanced Engineering.2013; Website: www.ijetae.com Volume 3, Issue 11, November)
9. Akhtari P, Mohseni M, Naderi M. The effect of organizational environment on technostress of employee. International Journal of Conceptions on Management and Social Sciences . 2013;Vol. 1, Issue.
10. Wertz Evan E. Understanding Productivity And Technostress For Oncology Nurses Using An Electronic Health Record (EHR) To Increase Safety, Quality, And Effectiveness Of Care FOR Patients With Cancer 2013;ProQuest LLC
11. Ragu-Nathan T. S, Monideepa T, Bhanu S. Ragu-Nathan. The Consequences of Technostress for End Users in Organizations: Conceptual Developmen and Empirical Validation. Information Systems Research 2008;19(4), pp. 417-433. https://doi.org/10.1287/isre.1070.0165

[Downloaded from ijca.ir on 2026-11-16]